

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaka: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 120, z dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 200, polletno K 100, četrtletno K 50, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 800. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pot v Kanoso ...?

Pred dnevi je prinesla »Parlamentarische Korrespondenz« iz Berolina vest, da namerava še tekom tega leta posetiti nemški cesar našega cesarja. Nemški žurnali Avstrije so bili tokrat s to vestjo zelo previdni: registrirali so jo, a h kratu skoro brez izjeme prepuščali odgovornost za istinitost te vesti, imenovani korespondenci. Storili so to iz prav eno stavnega razloga: po vsem, kar je bila Avstrija deležna od strani Nemčije, je skoro očitno, da bi tak obisk, čeprav bi bil veleznačen, ne imel drugega kot prijateljskega značaja — vsaj na zunan.

Imenovana korespondenca pa je še la seveda še korak dalje. V njej se je trdilo v prvi vrsti, da bo imel ta poset Viljema namen, zblizati zopet medsebojne odnose Avstrije in Nemčije, t. pr. nekako korigirati trozvezno politiko po vseh onih sunkih, ki jih je doživela tekom balkanskih homati. Nadalje je trdila omenjena »P. K.« da namerava dati s tem posetom cesarju Viljemu osebnega zadoščenja radi njegovega zadržanja v drugi balkanski vojni, v kateri je baš nemški upliv preprečil, da se ni vrgla naša država preko Srbije.

Pri poslednjem je seveda strogo paziti na dvoje: prvič, da je takrat bil ves rajhovski časnikiarski gozd na strani rajhovske vlade, torej odločno proti Avstriji in drugič, da tokrat ni govorila iz rajha sem le Viljemova klepetavost, marveč, da je tokrat govoril le kot zastopnik svoje vlade. Enkrat že, pred leti, si je dovolil nemški cesar svojevoljno diplomatsko ekskurzijo, a takratni kancelar ga je prisilil, da je svoja izvajanja preklcal, kancelar je potem pa moral iti v pokoj, a vsekakor je imel zadoščenje, da je pokazal javno sveto, da se vlada in cesar ne identificirata. Tokrat je stvar kot smo že omenili, popolnoma drugačna: vlada je dala inčijativno in cesar je bil nje tolače. Če pa bi prišel Viljem na Dunaj samo zato, da vppone koleno in prizna: grešil sem, bi tokrat ne bil samo on, kot vladar, znova poražen, marveč z njim nemška vlada — država — sama. S tem pa bi bilo izgubljeno za Nemčijo vse ono prvenstvo, ki si ga je bila priborila v evropskem koncertu baš v zadnjih mesecih. Zlasti bi si Nemčija zubila one simpatije na Balkanu, ki si jih je neoporekljivo stekla s svojim pritiskom na Avstrijo, v dobro Srbiji in ostalim balkanskim državam.

Saj zvenj čisto verjetno, če pravi »P. K.«, da na pripravi ta poset novo alianco: trozveza — Grška. Vprašanje pa je, če je od strani Nemčije res ta alianca sprejeti — kot sredstvo o zboljšanju diplomatskih odnošajev med obema zaveznima državama. Ne rečemo, da Nemčija ne želi morda ožjega sporazumljenja z Grško. Ve-

mo pa danes tudi, da Nemčija ne privoli v to, da bi Avstrija pridobila na Balkanu le za ped več posesti, kot je že itak ima. Saj je danes jasno vsakomur, da se bje med Avstrijo in Nemčijo hud boj za prvenstvo upliva na Balkanu. Čim pa bi šla Nemčija tako daleč, da bi pripravila na Balkanu — s pomočjo Avstrije — z eno omenjenih držav: Balkana ožjo zvezo, ali bi ne bilo to povsem nasprotno prejšnjemu ravnanju Nemčije? Gotovo. Sicer so preokretili ravno v poteku zadnjega leta v diplomatskem življenju nekaj skoraj vsakdanjega, dvomimo pa, da bi se dali tako važni koraki kar čez noč predgugati. Čim pa bi bila Avstrija vsprejeta v eventualno alianco z Grško brez kalkula, da si prei ali slej razširi svojo posest na Balkanu z razdelitvijo ene omenjenih držav — Srbije — bi bil vstop Avstrije ne le popolnoma problematične vrednosti, da, postal bi ta vstop lahko prei ali slej naravnost pogubonosni, kajti Grška bo po zadnjih dogodkih pač skušala pridobiti si čim največ le morečih sil na vseh poljih in v to ji bo Nemčija kot založnica pač v prvi vrsti dobrodošla, dvomiti pa je, da bi pripuščala Grška že danes eni ali drugi — tako Nemčiji kot Avstriji — misel na raztegnitev svoje gospodarske posesti tudi v teritorialno. Morda se Grška na tihem ravno tako peča z mislijo kot je to javno storila Avstrija, si kedaj prilasti del srbskega ozemlja. Vsekakor pa do tega še ne pride danes ali jutri. Vprašanje pa je, s kom bi delila? Če z Avstrijo, bi postala Avstrija Nemčiji kot soseda nekomodna. Z Nemčijo samo bi ne šlo — brez popolnega uničenja Avstrije. Z obema pa še manj, kajti bilo bi nasprotno težnjam Italije, zlasti pa onim trojnega sporazuma, ne glede na okolnost, da bi nastale v takem slučaju v najkrajšem času med Nemčijo in Avstrijo velekritične homati, ki bi obe dovedle do oboroženih konfliktov.

Imamo tudi glede Grške dovolj opazovanja iz zadnjih dni. Tudi kralj Jurij je povedal zadnjič v Berlinu, ko je dobil maršalsko palico, več, kot bi bil smel ne je kot nemški princ, marveč prav posebno še kot kralj Grške ne. Tudi njemu se je zgodilo — kot pred leti Viljemu — da ga je korigiral pred svetom njegov kancelar, oziroma ministrski predsednik Venizelos. Z Venizelosovo izjavo Franciji, pa ni le bilo dano zadoščenje trojnemu sporazumu, radi napake kralja, marveč je bila v prvi vrsti izražena simpatija grškega naroda Franciji. Kralj Jurij si je pač dobil simpatije. Vendar zdi se nam, da so mu pač še v spominu dnevi zadnjih časov, ko se mu je pod ljudsko voljo prav močno tresel — prestol. Grškega naroda značaj pa ni tak, da bi se vpogibal v stran — skokom vladarjev.

Vest »Parlamentarische Korrespondenz« je torej vzeti zelo previdno in počakati na vse ono, kar še pride.

Neverjetno se nam zdi, da pride Viljem v Avstrijo prosti nekako odpuščanje za to, kar je storil. A neverjetna se nam tudi dozdeva vsa ostala kombinacija »P. S.«, ki smo jo zgoraj navedli.

Če pa vseeno pride Viljem v ofi- cialni nalogi, potem bo dobro, da se pripravimo od strani naših diploma- tov na vse ...

Slovenska zemlja.

ZAGORJE OB SAVI.

V prilog sprave in pozabljenosti je bil namen opozicije opustiti vse, kar bi utegnlo škodovati temu smotru. Toda dopisniku — va —, ki je pa v resnici — av —, ni dala žilica mi- ru in tako je zagrešil megljen dopis v Vašem cenj. listu št. 626., na katerega smo primorani podati javnosti nekaj pojasnila.

Dopisnik vidi pač pezdur v očesu opozicije, buna v Koprivčevem očesu pa ne vidi. Opozicija je pokazala ogorčeno hrbet Koprivcu še le ta- krat, ko je pred volitvijo župana za- znala, da dela zahrtno kравje kupčije in kompromise s Čobalom, ki je za- kleti sovražnik vsega, kar je sloven- skega. Mar ima dopisnik tako slab spomin, da je pozabil, kake strupene dopise je podskribal Čobal za »Zar- jo« edino le proti narodni stranki in Sokolom? Pozabil, kako so po njem zapeljani soc. dem. tulili in napadali narodnjake o priliki otvoritve Sok. doma! Pozabil, kako strupeno je po- zival v »Rudarju« na bojkot proti vsem narodnim obrtnikom. Kako jih je sodnijskim potom preganjal? Po vseh shodih huiškal ako, da Slovenci niso bili več varni življenja? — va — je pozabil, kaj le svoj čas sam pisal o tolovavatskih napadih v »Slov. Na- rodu«.

Gospoda, delati s takim člove- kom zahrtno kompromise in za- spraviti v šolski svet, se pravi več kot stranko izživati. V tem kompro- misu, ki se izvala še danes, se zrcali vsa duševna popačenost Koprivca. Vsako sredstvo mu je dobro, da le doseže častna mesta. Gospodje, ki hočete opoziciji napraviti neko mora- lično pridigo, zakaj ste pomagali vo- liti fanatičnega klerikalca načelnikom požarne brambe in zakaj ste pod nje- govo komando tako složno korakali s čuki o priliki otvoritve gasilnega doma? Za fantazijo dopisnika o kompromisu pri obč. volitvi s kleri- kalci in nemčurji imajo Zagorjani le pomilovalen smeh. Govorica o pre- mognu je bila Koprivcu vsaj 13. sve- čana 1913 znana. Zakaj ni onj čas to- žil vodje klerikalne stranke? S tem bi bila vsa zadeva pojasnjena in na- peljana pot do mirne poravnave. To- da Koprivce tega ni hotel. Čakal je pač na pomoč svojega ljubljanskega Čobala. Ko se je pri seji o tem razpravljalo, je namesto, da bi stvar polasnil, vzel

Najnovejša konfiskacijska praksa.

Sl. g. cenzorji love »Dan«, ki se širi po vsej slovenski zemlji.

dolžnemu odborniku oblastno bese- do. Ker si neodvisni odborniki niso pustili na tako ošaben način mašiti ust, jim ni preostajalo druge poti, ne- go prepustiti rešitev te zadeve, ki gotovo ni bila razširjena v korist ug- leda stranke po Zagorski dolini, dež. odboru. Da je ta klerikalni, menda vendar ni krivda opozicije. Dopisnika pozivljamo, naj pojasni, kdaj in na kak način je bil mistificiran »Dan«. Tajil vendar ne bo, da je pisal Koprivec v »Dnevu« priobčeno pismo. Da je Škrabe tudi drugod go- voril o šolskem premognu, so nepri- stranske, zanesljive priče na razpo- lago. Poročale so se le po Zagorju raz- širjene govornice. Ker je Koprivce go- rozil Snolu s tožbo, a tega ni storil, go- vorice niso potihle. Tožil je šele na interpelaciji pri obč. seji in na po- ročilo agent-provokatorja Čobala. To je gola resnica.

Kako je dež. odbor zadevo pre- iskoval in kako staljšče zavzema na- čelnik postaje, opozicije ne briga. Kajti ta je bila izživana, poročala pa je le gola fakta. Posojilničarji, ki so postavili Koprivca za kandidata, ni- so imeli toliko takta, da bi bili v tem obvestili opozicijo. In ta naj ga brez sestanka kar na komando voli.

Prezirana in ogorčena opozicija je reagirala s tem, da je volila pri o- žji volitvi nasprotnega kandidata. Dasi je dobro znala, da ne zmaga. O, do- pisnik ali menite, da v Zagorju ni mo- ža, ki bi bil bolj sposoben za ta po- sel kot Koprivce? In vsakega dru- gega bi bila opozicija složna z dru- gim volila. Ali bi ne bila s tem vpe- ljana pot do sestanka in poravnave. Toda Koprivce se je izrazil, da morajo pred njim imeti vsi »rešpekt« in ma- gari če se stranka poruši. Zato je na- lašč kandidiral. Kaj njemu mar stran- ka. Sokol, saj ima Čobala na svoji strani. Posojilničarji pa morajo poki-

mati. Saj razumete, zakaj. V častnih mestih bi bilo boljše molčati. Saj le ravno Koprivce tisti, ki sli vsepovso- v o spredje. To preseda že vsem vo- lilcem, ki so neodvisni. Za skledo leče in častno mesto se delajo kompromisi z največjim škodljivcem delavstva. Delujte torej na spravo, ukloniti pa mora tilnik tisti, ki je vse zakrivil. Če hoče pa posnemati Čobala in igrati vlogo denuncijanta, svobodno mu. Pazi pa naj, da pri tem poslu ne raz- bje glave drugim in sebi. Svaka sila do vremena! N. z.!

Štajersko.

Maribor. (Klerikalna morala.) Ker napredno dijaštvo ne mara klo- niti tilnika klerikalni agitaciji, zlasti na učiteljsku ne, grozi petkova »Straža« z denunciacijami. »Straža« naj molči. Ali mar misli, da ne vemo raznih »skrivnosti« iz — semenišča bogoslovja itd. itd.? Če vam je všeč, potem — gospoda, brezobzirno na- dan. Videli bomo, čigava obvelja ... Posvetili pa bomo tudi še nekam drugam, v eno naših narodnih — žal, da je temu tako — zbirališč, koder se je nekoga parkrat našlo v najrazlič- nejših situacijah. In še več: naštel bomo javno vse one slučaje, razbr- danosti in pijanosti, ki ste nam jih ob najrazličnejših slučajih kazalneglede na kraj in družbo! Pustite naše ljudi v miru, če ne. Vam pokažemo, kaj ti- či vse za — rožnim vencem in molit- venikom!

Maribor. (»Prosveta«.) Dne 1. oktobra priredi akad. fer. društvo »Prosveta« v Mariboru akademijo a kar le mogoče izbranim sporedom.

Ptuj. (Medsebojno klanje.) V Brezovi gori na Hrvaškem je prišlo pred dnevi med fanti Forstnerič in Drašič do krvavega spopada, a to

LISTEK.

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Ona pa se je odrezala prav po paglavsko:

»Eh, dobro vas poznam, stari moj. To se pravi, ne osebno, a slišala sem praviti o vas. Kaj pa dela vaša mala Gilberta?«

»Eh, že gre ... že pojde, madam. Hvala za vprašanje. Torej poznate tudi njo?«

»Kako je ne bi? Saj se vendar tikava, vi stari ata vi.«

Bil je tako osupel da mu niti ni prišlo na um vprašati jo, kje in kako sta se spoznali. Bobeta pa se je raz- košatila brez okolišev v naslanjaču, od koder je bil vstal Florestan:

»Sicer pa prav lahko malo po- klepetava, kaj ne, preden se začne izkušnja. Med tem se ostali lahko zbero.«

»To se pravi ... ostali so že na vašo razpolago, madam, vodja or- kestra, gospod Burginjon in vsi ... Ravnoteh je najmanj že dobro uro tukaj.«

»No ... četrto ure več ali manj, to je pač vse eno. Sicer si ga mo- ram pa itak malce privaditi, tega va- šega Burginjona. Pravijo, da je hude teze. kaj?«

»Malce živahen je že ... to je res ...«

»In rad vidi, dedec, da prihajajo vsi točno? Kaj ne?«

»Priznati moram ...«

»No, je dejala, gledaje na drob- čkano uro, ki jo je imela na enem svojih prstanov, »potem hipa zdaj najmanj že pol ure!«

Zibaje se v Florestanovem na- slanjaču, je dejala:

»Sedite, sedite, pomeniva se malo ...«

Ves preplašen je sedel na stol, gledaje nemirno okrog sebe, po- sebno pa proti vratom.

Bobeta pa je potegnila iz svoje male ročne torbice ploščat tok, bo- gato vložon s kamenjem:

»Ali hočete eno?«

»Ne ... Hvala vam tisočkrat, a ne pušim ... saj veste — star pe- vec ...«

Ni se genila.

»Da, da, boljše se za svoj glas. No, jaz se ne bojim za svojega, ker imam to prednost, da ga sploh ni- mam ... Sploh pa, kar se tiče glasu,«

je dejala in zapalila svojo orientalsko cigareto, »kaj je z Gilbertinim gla- som? Ali se ji je že kaj izboljšalo?«

»Ne, je dejal in zmalal žalostno z glavo, »ni se ji. Vidim, da poznate njeno aventuro ...«

»Kako pa da ... pri Barbotu, z ravnateljem Opere. To je bila res smola ... Pa potem?«

»Nobene izpremembe. Tista ne- znatna bolečina, ki jo je bila popadla

v grlu, je minila čez par dni, toda glas se ji ni vrnil nikoli. Končano je, ma- dam Bobeta, ugasnil je ta čudoviti organ ... saj ste ga poznali ...«

»Seveda sem ga doznala ... uboga Gilberta ... In kaj počenja to leto dni, ki je minilo od tistih dob?«

»Dela, madam. Revica uboga si mora pač služiti kruh, in zapustiti ji tudi ne bom mogel Bog ve koliko ...«

»Dela ... Pustili ste ji, da je po- stala delavka!«

»Ne, tega ne, hvala Bogu ... S svojim klavirjem ...«

»Res je to ... Tudi igrala je dobro.«

»Dobila je sicer samo pohvalo,«

»Zakaj pa ni nadaljevala toliko časa, da bi bila dobila prvo nagrado, ki ji je bila gotova?«

»Ni se hotela vrniti na Konserva- torij.«

»Zakaj?«

»Kaj naj vam rečem? ... Srce ji ni dalo. Po onem ponižanju ...«

»Po kakšnem ponižanju? Saj vendar ni bila ona kriva!«

»Vtepla si je v glavo, pa je. Jaz sem ji govoril prav tako, kakor vi, madam Bobeta.«

»Nič več ni hotela slišati o tem ... da, da, ona je ponosna ... No, vsak ve zase ... In nato je začela po- učevati klavir, kaj?«

»Izkušala je izprva. Toda pre- mlada je. Starši mislijo, da poučuje človek tem bolj, čim starejši je. A to je zmota. Samo — prepričajte jih

o tem! In tudi to je, madam Bobeta, ure plačujejo tako slabo ...«

»Res jih je več po trideset gro- šev kakor po zlatniku, kaj ne? No, kaj torej dela Gilberta?«

»Ona si pomaga nekoliko do- bičkanosne s tem, da igra umetni- cam pri študiranju in ponavljanju. Te mlade ženske so muzikalične ka- kor karpi. O zvezdah seveda ne go- vorim ...«

Bobeta se je zasmejala kakor nora.

»I, kajpak, ali mislite, da so zvezde iz drugačnega testa kakor ostale? — Jaz na primer nilem ni- kolj dobro poznala not. V tistem raz- redu sem izostajala skoraj vedno.«

»Ah, madam Bobeta je bila v Konservatoriju! Zdaj še le mi je jasno ...«

»Da, da, bila sem v Konservato- riju ... brihtna reč! Kako bi pa po- znala Gilberto brez tega?«

»Tak ponavljati pomaga,« je po- vzela čez nekaj časa.

»Da, madam ... Pa tudi plesov je mnogo, med koncem leseni in spo- mladito. To je malce utrudljivo; člo- vek se vrača pozno domov. Pa saj ni vsak dan. Dobro je plačano, in še kočilo dado, da more človek domov.«

»Veste kaj, gospod Florestan?«

»Izvolite, madam Bobeta?«

»Ali je Gilberta jutri svobodna ... enkrat pred tretjo uro?«

»Je, je ... gotovo ...«

»Če je, recite ji, naj pride obe- do- vat z mano.«

»Obedovat! ...« je ponovil, ves osupel.

»Da, in sicer ... ob enajstih naj pride rajša. Sami bova, to se razume. Napravim li ponudbo ... Torej ve- lja: Elizejska cesta, ob enajstih. Po- vedati ji moram ...«

Prekinila se je.

Na hodniku se je slišalo besno rjovenje. Burginjon je planil v režijo kakor besen tiger.

»Ah, madam Bobeta! Saj sem rekel ... In ti tepci me ne obveste!«

In že je padel njegov gnev na glavo običajne žrtve:

»Kaj pa zadržujete madam, vi stari mandril ... ko veste, da je di- rigent za dve uri tu, in da čakam jaz že eno in četrto ure!«

Toda vmešala se je Bobeta:

»No, no, Burginjonček mali, le pojdiva ...«

»Burginjonček,« je leknil on; pr- vikrat se mu je zgodilo, da si je do- volil kdo, govoriti z njim tako po- do- mače ...

Ona pa se ni menila za njegovo ogorčenje:

»Nikarite ne požrite očeta Flo- restana. Saj se je hudo jezil, ko sem se vgnezdila v njegovi pisarni. Toda imela sem se pomeniti z njim ... In potem pa, veste,« je dejala pol priliz- njeno, pol porogljivo, »tako ščetinasti ne smete biti, da ne postanem ner- vovna. Ako me pripravite v nervoz- nost, bom pela slabo, vi pa se boste brisali za svoj denar.«

(Dalje.)

radi neke marenosti. Drastno je sunh Forstneriča z nekimi nožem v levo gornjo laketo in prsi. Zaboljaj je bil tako silen, da je Forstnerič razparal ves prsni koš. Prepeljali so ga smrtno nevarno ranjenega in nezavestnega v ptuško bolnico, a močno dvomijo, da bi okrevaj.

Brežice. (Krvavo ženitovanje.) V Suhem dolu so praznovali pred par dnevi pri posestniku Znidariču gostilo, na katero je bilo povabljenih mnogo ljudi iz vse okolice. Radi neke lepote je prišlo med fanti do prepira, ki se je kmalu razvil v mesarsko klanje. Med drugimi je bil tudi neki 33letni Sršen smrtno zaboden v prsi in pljuča. Sršen se vrhu tega niti pretepa udeležil ni, marveč ga je neki pretepač zabodel baš v trenotku, ko je hotel zbežati. Težko ranjenih jih je bilo še vrhu tega 5 fantov, a mnogo še lahko. Klerikalna vzgoja.

Deželni zbor štajerski. Zadnja »Straža« se zopet poslužuje svoje stare metode: plonka graške dnevnike, a sama si pa ne upa z barvo na dan. G. dr. Korošec je previden mož, vendar bi vseeno lahko priznal, da je danes v graških krogih že skoro dograna stvar, da pride do zasedanja v septembru - oktobru. Naši gg. so nekoliko prezgodaj triumfirali, ko so pričakovali, da bodo v stanu stvar zavleči še za par mesecev. Za — nove doklade...! Sicer pa se nam zdi čudno, da se ne zahteva točnejše izjave od strani klerikalnih volilcev. Bilo bi dobro, da se zopet tu in tam kdo zgleda in gg. nekoliko zdramil. V januarju povedane zahteve so stare že skoro 9 mesecev. Radi bi vedeli, kakšne bodo — ob rojstvu. Čemu se izogibate? Stopite na dan in poveste, na kakšnem stališču ste danes!

Dragotinci. (Ustanovitev biko-rejske zadruge.) Dne 14. t. m. smo si ustanovili bikorejsko zadruzo s sedežem v Dragotincih. Obsegala bo občine Okoslavci in Stanetinci. Načelnik nove zadruge je gospod Jakob Nemec. Takoj v začetku je pristopilo k zadruzi 20 udov. Za ustanovitev te za našo živinorejo toli potrebne zadruge si je stekel gospod deželni instruktor Jelovšek mnogo zaslug.

Lipnica. (Obesil se je.) Dne 16. t. m. se je v Lipnici obesil šele 15letni Rajmund Kundersdorfer. Fant je strastno prebiral razne šund romane, ki jih ima nemška kulturna literatura toliko v zalogi. Da je vzrok res samo v tem iskati, izpričuje pismo, ki ga je zapustil Kundersdorfer. V njem so našli več mest, ki so direktno posneta iz par šund - romanov. Da: Nemci, zlasti naši štajerski, so lahko ponosni na svojo »kulturno« misijo.

St. Pavel pri Celju. (Boj s ciganom.) Te dni je zasledoval orožniški stražmojster Spegljič cigana Gartnerja, ki pa mu je ušel preko Savinje. Gartner je znan po svoji nasilnosti. Spegljič je poklical v pomoč zidarja Svet, ki je Gartnerja tudi res kobil. Komaj pa sta bila skupaj, je potegnil cigan nož in Sveta večkrat sunil. Ko se je približal orožnik, jo je odkuril, a še parkrat ustrelil na Sveta, ki je ležal na tleh v nezavesti, ne da bi ga zadel. G. Spegljič je moral k Svetu, Gartner pa lo je med tem popihljal z ženo in sinom.

Odvetniška zbornica. V listo odvetniške zbornice je bil sprejet naš vrli rojak G. Marko Stajniko, odvetnik v Ljutomeru.

Maribor. (Klerikalna požigalca.) Na Petrinjski cesti biva krčmar, mesar in posestnik Jože Kurbis. Njegova krčma je znana daleč naokoli, zlasti v klerikalnih krogih. Kaj bi ne? Saj se zbira v teh lokalih »Slovenska Straža«, podružnica Maribor. Tega Jož. Kurbisa in njegovega brata Konrada — znanega pretepača — so pred par dnevi zaprli zaradi požiga. V Spodnjem Dravogradu je Kurbis kupil pred nedolgo temu posestvo za 25.000 K. Kar na to je dal hišo zavarovali na 33.000 K. Pa glejte: že par dni na to mu do tal pogori. Prišli so oba, ker ju imajo na sumu, da sta ognel sama zanetila. — Zanimiva je tudi govornica, ki kroži po mestu. Glasom te je vse premično in nepremično premoženje — par mesecev sem — last Kurbisove tašče. Po njeni smrti preide na Kurbisovo ženo, za tem pa na njiju otroke. Tako, da je Kurbis pravzaprav nekaj časa sem — brez vsakega premoženja... Kurbis je bil med klerikalci eden najuglednejših. Bil je blaginjar nemško-klerikalne mojstrske hranilnice. Slovenski klerikalci pa so se istotako zbirali v njegovi krčmi. Kako pravi pregovor? »Povej mi, s kom občuješ in jaz ti povem, kdo da si...!« Priporočljivo tako občevanje gotovo ni!

Klub »Narodni Pipece« v Mariboru je zaspal sladko spanje še slajše nedelavnosti. Če pomislimo, kaj vse je storil »Pipece« pod svojimi nekdanjimi voditelji, ne moremo drugače, kot obžalovati to skrajno zaspanost. Na delo, gospodje, priložnosti imate deset za eno.

12. Istra.

Sp. Škofije. Jako malo novic prihaja iz naše vasi v javnost, dasiravno bi bilo za poročati o marsičem. Da se n. pr. tod šopiri italijanski internacionalni socializem med čisto slovenskim delavstvom, je že znana stvar. Istotako je tudi javna tajnost, kako mamijo gotovi signoroni naše ljudstvo v svoje krepilje z raznimi dopustnimi in nedopustnimi ter nepoštenimi sredstvi. Vendar ni eni, ni drugi ne bodo uspeli s svojimi naklami, zakaj še živi med nami želja po lastnem gospodstvu, še gori v naših srcih vroča ljubezen do našega milega naroda! Ta dva vedna spremljevalca po našem sicer ne šumnem in hrupnem, pač pa vstrajnem in tišem delovanju nas bodrita ter nam kliče: »Neustrašno dalje po zaprčeti poti!« In mi sledimo temu klicu.

Pomislimo li, da imamo tu danes dve novi strogo kulturno - gospodarski društvi, ki ne padeta, četudi se troši za uničenje istih marsikake »filicov« in »corono«. Imamo tu namreč podružnico Narodne Zajednice za Istra, katere podružnični namen je gmočno izboljšanje našega ljudstva. Nadalje se nahaja v področju iste 125 zvezkov broječa ljudska knjižnica akad. ferijalnega društva »Istra«.

Podružnica Nar. Zaj. šteje danes 40 redno plačujočih članov i. t. zgolj zrelih in resnih mož, kateri se res zavajajo, da le v vzajemnosti je mogoče zboljšati si lastni gmočni položaj. Gotovo je, da brez gmočnih sredstev ni mogoče vstrajati v današnjem hudem boju za obstanek.

Naša podružnica deluje od maja t. l. in uspeh iste je tak že sedaj, da se nam zaviha in občuduje se naše tiho delovanje, videč, kaj in koliko se lahko doseže v skupnem in vzajemnem poslovanju. Danes razpolagamo z okroglo 150 K lastnega kapitala, a ta se povsopne do konca 1913 gotovo do višine 300 K. Denar se uporablja le za gospod. povzročeno ljudstva. In priporočati bi bilo, da se povsopne poprimeo sličnega delovanja, zakaj le dobro organizirano in gmočno dobro podprto ljudstvo more danes konkurirati tuju ter ga odbijati na vsej črti.

Svojedobno se je sicer pri nas javno govorilo in sklepalo o rešitvi neznosnega, gospodarsko skoro propalega stališča našega ljudstva, a žal, do danes ostalo je le pri besedičenju. Se se sliši neko cincanje kot odmev na one dneve; s tem se pa ne opomemo nikomur. Zato, prijatelji! Opuščajte razne predsodke, ter poprimite se resnega dela in videli bode, kaj se vse lahko doseže!

Glede knjižnice omenim, da smo jo dobili iz Dekani, kjer je med zavednimi vaščani spala dveletno spanje pravičnega. Pri nas pa upam, da ne bode tako, zakaj že danes, dasi je tu še le nekaj dni, šteje 12 rednih čitateljev. No in kakor se vidi, ne bode zadostovala za naše razmere. Upamo zato, da vdobimo med č. čitatelji tega lista dobrotnikov, ki nam priskočijo na pomoč s potrebnim čitvom.

Goriško.

V »Corrieru« se nekdo tako nemumno zaletava v slovenski shod v Trzinu. Po pisanju onega lista bi človek mislil, da je bilo zaradi omenjenega shoda vse mesto pokoncu. »Corriere« govori dalje o neki »calati« s Krasa itd. Fakt je, da so se Italijani začeli bati; a ne morda pametni Furlani iz Trzinca, ampak zagriznjenci okoli »Corriera«. Seveda bi bili veseli, da bi zlepa poitalijanci pri sto slovenskih otrok. Za čez 200 slovenskih otrok v Trzinu se mora preskrbeti slovenska šola, če nečemo imeti jančarjev poturic. — Sicer pa ona notica v »Corrieru« je duševni produkt kakega goriškega drugošolskega zelenca. Dotični ni niti vedel, da se je shod vseeno vršil in sicer po § 2.

Porotno zasedanje se prične 20. oktobra t. l. Na zatožno klop pridejo razen drugih tudi dve detomorilki, ponarejevalci denarja in urednik »L' Eco del Littoral«, katerega toži G. Pettarin in pa deželni odbor zaradi razžaljenja časti.

»Novi Čas« je vendarle spoznal, da je neumno in protinarodno hujskati proti slovenski gimnaziji in tako indirektno agitirati za nemško realno gimnazijo. Spoznal je tudi, da se smeši, če poide tako dalje in kaj je hotel kot ponižno priznati, da imamo mi prav. Napisal je, kar je lahko čital v petkovi številki »Dneva«; namreč tole: čeravno bi imeli raje realno gimnazijo, hočemo vendar, da se vpiše slovenski otrok v slovensko šolo.

Žensko učiteljske zaprejo? Od zanesljive strani smo zvedeli, da misli žensko učiteljske zapreti. Vsa ženska mesta na ljudskih šolah so že polna; sicer pa je tudi bolje, da učijo na moških šolah moške in ne ženske. Ženske naj bi učile samo na dekliških šolah, tako pravijo. Prihodnje šolsko leto zaprejo prvi tečaj, potem pa zaporedoma vse druge. Repetentnje prvega tečaja bodo torej izključene.

Cvetilni dan v Gorici. V soboto in nedeljo je bil tukaj cvetilni dan v korist sv. Cirila in Metoda. Prebitka bo precel. Tudi med dijaštvom je vladalo za to prireditve veliko zanimanje. Želeli bi samo, da bi se gospodične prodajalke tako razdelile, da bi ne izpustile niti ene ulice.

Novo vino se tukaj ne bo smelo prodajati pred 20. oktobrom.

Vprašanje slovenskega gledališča.

Prejeli smo iz ljubljanskih narodnih krogov:

Slovensko gledališče je za Ljubljano izgubljeno, dokler bodo gospodarili klerikalci v deželnem odboru. To je tako gotovo, kot amen pri očenau, pa naj klerikalci še tako postavljajo resnico na glavo. Klerikalna »previđenost« nas je naprednjake obrnala za deželnozborske mandate, klerikalna »previđenost« je onemogočila dramatičnemu društvu predstave in klerikalna »previđenost« bi v o prvi priliki, morda še letos slovenski Taliji pred nosom zaprla vrata. Ljubljanci, ki bi sploh najraje videli, da bi s klerikalnimi hinavci ne imeli nobenega opravka več, si bomo morali že kako drugače pomagati in mislim, da si tudi lahko pomagamo, samo če hočemo. Bodi mi dovoljeno, da podam merodajni javnosti v kratkem svoje misli o tem vprašanju.

Spominjam se, kaj je pomenila nekdanja Citalna v Souvanovi hiši za narodno stvar. V Citalni se je pejo, plesalo in tudi igralo in ravno v tej hiši se je pravi narodni duh v zaspanih Ljubljancih obudil. Danes imamo v Ljubljani »Narodni dom«, ponosno stavbo, vsekakor veličastnejšo od nemškega gledališča. Poleg »Narodnega doma« imamo na razpolago tudi »Mestni dom«. V poslednjem naj bi se priredili koncerti, plesi, predavanja itd. V »Narodnem domu« pa bi se dale prav lahko lepe igre uprizoriti, in če bi bila dvorana vedno polna, bi smeli tudi s finančelnim uspehom biti zadovoljni. Kar bi bilo glavno, pa je, da bi nastala med posameznimi krogi nar. naprednega občinstva tesnejša in priskrbenjša zveza, vsled česar bi tudi lahko bolj združili svoje oči za napredek in v procvit slov. Talije. Poznam naše marljivo igralce in še bolj našo marljivo intendantco, Uvertien sem, da jim bo naše napredno občinstvo hvaležno. To pa tem bolj, ker ga bo navdajala s ponosom zavest, da se igre uprizarjajo brez klerikalne cenzure.

Gospod profesor Reiser, ki bi s pravo požrtvovalnostjo rad rešil slovensko gledališče, naj tedaj raje umakne svoj predlog, da bi se vnovič začela tozadevna pogajanja z deželnim odborom. Prepričan sem, da bi v slučaju, če bi se merodajni nar. napredni krogi uklonili klerikalnemu terorizmu, predstave v deželnem gledališču še slabše bile obiskovane, kot so bile lani. Se imamo Ljubljanci dovolj ponosa v sebi, da bi odklanjali klerikalne cenzorje. Susteršiči, Lampeti, Štefeti. Zajci e tutti quanti nas ne bodo učili morale. Mestna občina naj pa nalaga tisto subvencijo, ki jo je namenila deželniemu gledališču na posebno hranihno knjižico in najpозnejše v desetih letih — morda še prej, če nam Bog nakloni kakega mecena — sezidamo si lahko dostojen hram za slovensko Talijo. (V desetih letih se bo pa tudi marsikaj drugega spremenilo.) Za sedaj pa potrpijo z malim, kar nam je na razpolago; oklenimo se z vsemi močmi naše slovenske Talije! Zgodovina uči, da so mali narodi zmagovali klubovali največjim viharjem, če so imeli zaupanje v svojo moč.

Poslopie, ki se je nekdanj ponosno zvalo: Deželno gledališče naj pa ostane le zaprto, ali pa naj razstavi slavni deželni odbor za enkrat v njem vse tiste zaupnice, ki jih je naročil dr. Susteršič zoper »noro babo«. Ko bo pa poteklo 50 let, kar se je opustilo pokopališče pri sv. Krištofu, pa lahko deželni odbor razstavi za peteto v deželnem gledališču različne zanimive križe in grobne spomenike (katerih lastniki se več ne oglašajo), na vrh poslopja pa naj postavi angela s trobento in napisom: Memento mori. To bo muzej najbolj žalostnih spominov na čas klerikalne vlade v Ljubljani.

Dnevni pregled.

Tajni miš - maši. Sedaj nekaj časa sem so zelo moderne tajne volaške pogodbe med raznimi državami, ki mislijo, da imajo na Balkanu kakšen interes. Sedaj je razkrita, da je obstajala tajna pogodba med Avstrijo in Bolgarijo za slučaj vojne z Rusijo. V tem slučaju bi morala Bolgarija zasedati rumunsko Dobružo zato, da bi Rumuni ne mogli osvoboditi svojih rojakov na Ogrskem. Obstojala je tudi tajna pogodba med

Avstrijo in Bolgarijo na razdelitev Srbije, pogodba, v kateri je švabski Koburzan tako zaupal, da je začel s Srbijo vojno in bil — premagan. S tajno pogodbo med Bolgarijo in Turčijo se ponajša sedaj Bolgari, da vzamejo Grčiji Solun in Kavalo — to zato, da utolže razjarjeno prebivalstvo, ki se želi iznebiti svojega škodljivca Koburzana. — Kakor videti ima Bolgarija posebno dopadajenje nad tajnimi pogodbami. — Bog ve, s kom imajo albanski roparji tajno pogodbo? No, ni težko uginiti!

Kakor nebeška tromba na sodnji dan, tako je klerikalce pretresla vest, da je sklican deželni zbor. Celo leto so lahko delali svojo »dalekopotezno« politiko in špekulirali z raznimi podjetji. Mislili so, da bodo prej gotovi, predno bo treba dati odgovor. Zdej pa so pozvani v deželni zbor ob času, ko se kaže vsa siromaščina njih dalekopotezne politike in se vidi vsa negotovost njih gospodarskih podjetij. Jutri se začne zasedanje. Klerikalci se boje, zelo se boje. Zdej se samo še sklicujejo na — nedostopnost nasprotnikov. Toda ta »nedostopnost« bi nič ne škodovala, ko bi se ne majala tudi drugod tla. Saj se razumemo. Greh enega leta pridejo sedaj na razpravo. Od nastopa naprednih poslancev je odvisno, ali bo to zasedanje postalo zgodovinsko važno, kakor vsi upamo.

Slovenska šola v Kočevju. Akcija za ustanovitev slovenske šole v Kočevju, ki je dosedaj imela lep uspeh, bode Kočevjarje zelo v oči. Nad sto slovenskih otrok se je prijavilo za slovensko šolo iz Kočevja in Šalke vasi, ponajveč otroci rudarjev iz premogokopa. Ravno ti rudarji pa imajo vsled tega največ prestatih od ravnatelja premogokopa Stičke, ki jim grozi z odpustom iz službe in sploh z materialno škodo. Toda dosedaj še ni imel uspeha, kajti med temi preprostimi delavci je najti toliko narodnega ponosa in zavdnosti, da se ga najde težko med inteligenco. Dan za zaslisanje staršev pri okrajnem glavarstvu je že razpisan in upamo, da bodo vsi, ki so podpisali vlogo za slovensko šolo tudi vztrajali pri svojem podpisu. **Vse Slovence, posebno pa inteligenco v Kočevju** pa pozivljamo, naj strogo pazijo na vse korake Kočevjarjev, posebno pa na one, ki bodo skušali s terorizmom na starše ovirati zapričeto šolsko akcijo. Vsak posamezen slučaj naj se takoj javi dr. Stefanu Rajhu, odvetniku v Ribnici, da se bode proti vsakomur, ki bode kazal svojo preobijnost, sodno postopalo. Upamo, da bode potem mir.

Kako mislijo Prusi o Avstriji. Uradni pruski list »Kyffhäuser Zeitung« je objavil, kakor razvidimo iz avstrijskih listov, ravno v času, ko se je v kraju mudil na manevrih šef avstrijskega generalnega štaba baron Hötendorff. Članek o avstrijsko-nemški zvezi. V članku se med drugimi nahajajo tudi naslednji stavki: »Vprašanje je, če ne delamo libo, ko vztrajamo pri zvezi, z katere nimamo nobene koristi, ki nam pa nasprotno nalaga velikanske dolžnosti, katerih izpolnitvi smo se dosedaj srečno ognili. Najbližji spopad prinese za Avstrijo odločitev o biti ali nebiti; njene armadne razmere so ravno tako, kakor njene notranje politične razmere popolnoma razdrapane. Ker so pa takšne razmere naravnost nevdržljive, je Avstrija država, kateri mora prva resna težja skušnja prinesiti katastrofalni preobrat s smrtnim izidom. Nemčija bi bila sama v nevarnosti za svoje življenje, če bi bila privezana na takšnega živega mrliča. Zato se mora te zvezi napraviti konec in slabega zaveznika zamenjati z močnejšim.« Uradni pruski konservativni list pričujeva koristi edinole od zveze z Rusijo. Naposled grozi list še z delitvijo in pravi, da mora nemški del prekoslej pasti nemški državi v naročje. — Tako piše nemški list v Prusiji. Avstrijski listi ponavljajo besede o »geeingtes Deutschland«, besede, ki se zde državnam pravdnikom — splošnega znanja. — Avstrijski nemški listi vsled teh besed vohunijo nad Prusijo in zahtevajo, da vlada ozmerja list, ki se drzne tako pisati. Zaman čakanje!

Za deklamacijski večer v Mariboru, ki se vrši v sredo dne 24. t. m. ob osmih zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«, vlada že veliko zanimanje. Ne le Mariborčani, tudi inteligenca iz okolice, posebno učitelstvo, obljublja posetiti ta večer v velikem številu. Saj pa je to zanimanje tudi čisto razumljivo. Prvi slovenski deklamacijski večer v Mariboru! In prireditelja ga dva slovenska igralca najmlajše generacije, igralca, ki se po srednješolskih študijah nista zatekla v varno zavetje kakšne stalne uradniške ali druge službe, temveč sta v idealnem navdušenju za igralsko umetnost študirala to na priznani dunajski dramatični šoli, kjer sta imela priliko si razviti tudi svoj deklamatorični talent v pravi moderni smeri. Kar nam bosta nudila gg. Milan Skr-

binšek, režiser in igravec in Josip Šest, igravec, ne bo diletantski poizkus, eksperiment, temveč prava umetniška produkcija. Velikega pomena bo ta večer zlasti za učitelstvo in dijaštvo, ki ga bo ta produkcija podučila o pravem načinu deklamovanja, kakršno bi se moralo gojiti tudi v ljudskih in srednjih šolah. Program je mnogovrsten in zanimiv. Zastopani so domači in tuji pesniki, Shakespeare! Vstopnina je primeroma nizka. Sedeži vrste 1 K 80 vin., druge vrste 1 K, sedež tretje vrste 80 vin., stojišče 50 vin., dijak in vojak 30 vin. Predprodajo je sprejel iz prijaznosti g. Vilko Weixl, trgovec v Gosposki ulici 33. Tam se dobe tudi programi.

Mariborskim klerikalnim terorizmom v pouk, razmišljanje in uvaževanje! Radi knjige o »Poljančih«, ki jo je izdala Šolska Matica, bruhla in napada »Straža« že mesec sem svoje »narodne« perfidije. Konstatiramo! Kar je v oni knjigi o »Poljančih« pisano, je popolnoma istinito. Krivda pade seveda v glavni meri na klerikalne ljudske vzgojitelje. V nedolgo popoldne najprej »žegena«, potem pa v krčmo — klat drug drugega, domačina in tuja... »Straža« pa gre še dalje: sedaj pa se spravlja nad dilake. Zakaj? Ker se učiteljski ne dajo terorizirati od klerikalcev, ker se upirajo z vso odločnostjo — klerikalni agitaciji med dijaštvom, ker ta poslednja med njimi ni obrodila doleži še nikakega sadu, kar klerikalcem z ozirom na gimnazijo, seveda ne more biti po volji. Kot so gimnazijce — seveda ne vse — hočelo še učiteljski, vzgojitelje naše mladine, sedaj in v bodoče, spraviti pod svoj politični teror. Zato groze sedaj dijakom, zato napadajo slovenske profesorje — v veselje njih nemških kolegov — zato insultirajo g. ravnatelja. Klerikalna gospoda gre tako daleč, da grozi, grozi, da bo spravlja par glav — iz Maribora. Seveda, vprašanje je, če se te grožnje kdo boji? Gospodje klerikalci: mi gotovo ne odobravamo, če se vas insultira po gostilnah! Kaj tacega obsojamo! Ampak, g. klerikalci, tudi to si zapomnite: ne rovajte proti naši mladini in ne rovajte — proti našim misljenikom. Povemo vam, ako pade politično samo ena glava naših, približno stvari, ki bodo zaglajale svetovni smrad. Prizadeti bodo vsi vaši krogi: tako mašniki, kot tudi — lajki. Opozarjamo vas, da ne boste mislili, da se šalimo, samo slučaj, ko je enega vaših zadela nekje taka slabost, da ste ga morali prenesti iz kraja domov. Zapomnite si: gradi-va imamo dovolj!

Deželni zbor štajerski. V soboto 20. t. m. je imel cesarski namestnik grof Clary pogajanja s posameznimi načelniki in voditelji strank in klubov. Predložil jim je razne načrte vlade, ki bi omogočili delazmožnost štajerskega dež. zbora. Glasom teh predlog bi potem prišlo do kratkega septembra - oktoberskega zasedanja. Načelniki klubov so vzeli predloge na znanje in izjavili, da jih predložijo klubom. Čim pridejo odgovori, se prične faktična pogajanja. Kot se neki graški list boji povedati, sodijo o delazmožnosti precej — optimistično.

Maribor. (Veselica Zveze jugosl. železničarjev, podružnica Maribor.) Zadnje nedeljo je priredila v prostori Narodnega doma imenovana podružnica veselico v večjem obsegu. Sodelovala sta pevski zbor imenovan »podružnice ter narodna godba. Zlasti pevski zbor pod vodstvom g. želez. uradnika Jarha se je vrlo postavil. Krasni njegovi komadi so našli splošno priznanje. Ne smemo pa pozabiti gg. Boca in Juroviča, ki sta v svojih saljivih nastopih »Dva lažnjivca« in »Cirkus Zafatta« nudila občinstvu obilo smeha. Hvala pa gre tudi gospicam Zemljšč, Špes, Jezovnik ter ostalim požrtvovalnim damam, ki so kaj marljivo prodajale srečke, znake, karte itd. —

Iz ljudskošolske službe. Na ljudskih šolah se imenujejo: Anton Lomšek za nadučitelja v Dolškem; Karel Hlebec za nadučitelja v Ubelskem; Stefanija Šubert za učiteljico v Zgornjem Tuhinju. — Učiteljica Julijana Lakner se začasno vpokoji.

Prepustitev eraričnih tovornih avtomobilov v zasebno uporabo. C. in kr. vojno ministrstvo namerava najbrž s 1. oktobrom 1913, nekaj eraričnih tovornih vlakov, pod gotovimi pogoji in proti plačevanju uporabne odškodnine v obrokih, prepustiti v zasebno uporabo. Po preteku — vobče — 8 let preide voz v lastnino zasebnega uporabljalca. Podrobni pogoji se morelo vpogledati pri C. in kr. intendantu 3. kora v Gradcu. En iztis je interesantom na vpogled tudi v pisarni trgovske in obrtjske zbornice v Ljubljani.

Strela. Pretekli terek ponoči je udarila strela v česmo blizu gospodarskega poslopja posestnika in cestarja Janeza Knepa na Spodnjem

Blatu pri Grosupljem. Stréla je udarila najprej v drevo, nakar je švignila v hlev omenjenega posestnika, kjer je ubila kravo, vredno 300 kron.

Osem domačih fantov, katerih imena so pa znana, je v poslednjem času napadalo ponoči mirne ljudi na česti v Mateni pri Iški Loki. Dne 14. t. m. so napadli in pretepli nekega posestnikovega sina iz tamošnje vasi drugo noč nekega čevlarskega učenca, ki se je vračal ponoči domov. 16. t. m. ponoči pa nekega delavca. Vsi trije napadeni so zadobili znatne poškodbe. Pobe pod ključ!

Med vožnjo na vlaku je bila okradena te dni delavčeva žena Uršula Suhar iz Sent Jakoba. Ko se je peljala od Trbovelj do Ljubljane, ji je nenadoma zmanjkala denarnica s 43 K 10 v. O tatu ni ne duha ne sluha.

Dva divja lovca so te dni aretirali v Kranjski gori. Nekega 50 letnega drvarja in nekega 17 let starega posestnikovega sina. Brez dovoljenja oblasti so jima ugalale divje koze in druga divjadina. Okrajno sodišče v Kranjski gori ima z njima opravka.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Kako so možje prišli pod »pantofel«. Stara zgodba pripoveduje o tem. Pred leti, njega dni, bi rekli mi, je živel v neznani deželi vitez, Polifan po imenu. Polifan z železnim čelom, kakor so ga imenovali. Nikdar ga ni nihče v boju premagal, nikdar ni Polifan sklonil kolena pred kom. Takrat sta se vojskovala papež in cesar. Ko sta sklenila med seboj mir, sta priredila velike slavnosti in igre viteške. Vsi najslavnejši vitezi so bili povabljeni k temu slavlju. Pri teh turnirjih pa so se morali vitezi okrasiti po povelju z barvami. Ali s cesarskimi, ali s papeževimi. Polifan pa je prisegel, da ne bo nikdar nosil znake suženjstva. Tu mu je rekel škof: »Bodisi da pripneš k čeladi rdeč trak v podobi križa, ali pa izrečem nad teboj kletev.« »Ne bom se brigal za kletev!« je bil Polifanov odgovor. In kancler je govoril dalje: »Okraši svojo čelado z rdečim trakom ali pa izrečem kletev cerkve!« Vitez pa je odgovoril: »Ne bojim se nikogar v državi.« Tu je prišla k njemu njegova mlada soproga in ga je lepo prosila, naj pripne ta ali oni znak, in sicer nji na voljo. On pa je rekel: »Nikoli!« Tu je soproga bridko začela jokati, tarnati in očitala mu je, da se je njegova ljubezen do nje ohlajala. Gospa Beatrice je bila krasotica in vitez je še ni videl jokati. Bil je torej silno ginjen, prisegel ji je, da jo ljubi bolj od svojega življenja in da bo premagal v hudem boju dvanajst viteзов, s katerimi bi se moral bojevati. Krasna gospa pa ni hotela o tem ničesar slišati, ampak je tarnala venomer: »Ako me imaš le malo rad, pa pokaži to s tem, da okrašiš svojo čelado z enim izmed obeh znakov.« Pri teh besedah je zbežala v svojo spalnico in je zaloputnila vsa v solzah za seboj vrata. Polifan je stal sedel tu sam in je molče gledal zaprta vrata spalnice svoje krasne gospe. Nenadoma so se oglasile fanfare, ki so klicale vitez na dvoboji. Tu je Polifan zapazil na tleh pred vrati majhen, z zlatom vstič čevlček, ki ga je gospa Beatrice zgrubila, ko je zbežala v spalnico. Pobral ga je, pritrčil na čelado in je hitel v krog, kjer so se razpostavili vitezi; prvi s cesarskimi barvami, na eni strani, drugi s papeževimi, na drugi. Na vprašanje poglavarja, ali se postavi pod žezlo ali pod bergljo, je zakričal Polifan: »Pod pantofel!« In sedaj se je začelo klanje, kakršnega dotodaj še ni videl svet. Dvaindvajset viteзов je Polifan vrzel raz sedlo in drugih petindvajset so morali odnesti z bojišča. Po končanem boju je dala vitezovo častno samo cesarjeva sestra. Ko mu je privežala z zlatom pretkan trak okrog ramen, mu je zašepetala na uho: »Vitez Polifan, ni na svetu človeka, ki bi vas mogel premagati, ampak pod pantofljem ste!« In kar je knežnja vitez zašepetala, to je šlo glasno po celi deželi. Kmalu se je pokazalo, da je bilo junakov pod pantofljem silno veliko. In pantofel vlada še do danes.

Pes, ki bere misli. Gospod Demetrio Ancioliti iz Toskane ima psa, ki bere misli. Trajalo je to več let, predno ga je naučil, ampak rezultat je — kakor pripoveduje »Corriere Toscano« — naravnost očarujoč. Psa so pripeljali kraljici Jeleni in njenim otrokom v grad San Rossore. Pes, kateremu pravijo »Ras« je imel pred seboj tablico s črkami in številkami, na katere kaže s šapo. S tem pove, kaj hoče reči. Kraljica ga je vprašala, koliko je številka na njeni palači del Gombo. Ras jo je pogruntal. Princzinta Islanta ga je vprašala, koliko je stara in koliko sta stara s princem Humbertom skupaj. Mala kometka, ki bi bila že rada velika mladenka, je v duhu pridala svoji starosti še eno leto. In kaj se jezglo: pes-genij je to pogruntal! Povedal je princzini eno leto več. Jolanta je priznala, da je mislila eno

leto več. Tako nadarjenega psa še ni videl svet. Za pasje življenje je tega psa škoda. Morali bi ga dati študirat.

Turške srečke

so najbolj zanesljiva loterija

kajti vsaka srečka mora zadeti! — Prospekte razpošilja Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Ljubljana.

— **Zanimive spomine slovenskega četaša Gorca** začne »Dan« prišati te dni. Opozorjamo na to svoje čitatelje.

— **Balkanska vojna** v pesmih in katrikaturah II. del izide koncem tega meseca.

Po dolgem premišljevanju je prinesel včerajšnji »Slovenec« notico o »infamnem obrekovanju Ljudske posojilnice«. Notica — brez podpisa — nima druge vsebine kot to, da je dolga in strašno črna ter se odlikuje po napadu na »Kmetosko posojilnico«. Niti ene besede ne najde avtor, da bi ovrgel strahovita razkritja o panoskem gospodarstvu z ljudskim denarjem. Notica dokazuje, da so trditve gđč. Kamile Theimer resnične in ker so resnične, zato mora klerikalni žurnalist govoriti, da se ni treba bati za vloge, ker bi najslabšem morala dežela plačati vlagateljem. Pa da škoti ni dotičan 900.000 K temveč 70.000 K in da ima Susteršič nekaj deležev pri »Ljudski posojilnici« — to je vse, kar mora povedati notičar.

— **O rešitvi gledališke krize** govorimo na drugem mestu. Včerajšnji »Slovenec« zopet zagovarja dež. odbor, ki je predlog mestne občine odklonil, češ, da bo mestni zastop kriv — ako ne bo gledališča (menda zato, ker je bil do skrajnosti popustljiv in je zvišal podporo na 42.000 kron). Na koncu pa pravi »Slovenec«, da bi mesto lahko vzelo gledališče v najem. (Klerikalcem je treba denarja!) V tem je torej tičal zajec. (Ne dr. Zajec?)

— **V spomin** na tragično septembarsko petletnico so zbrali trije fantje iz svojih skromnih denarnic 2 K za družbo sv. Cirila in Metoda in so jih oddali v našem uredništvu.

— **Povsod jubileji kulture.** V četrtek 25. t. m. proslavi »Hrvat. dram. društvo v Varaždinu in hrv. nar. kazališče v Osijeku 25 letnico gledališča v Varaždinu. Povsod jubileji in proslave pri nas pa propad in pogin. In kdo je kriv? Kdo drugi, nego izdajali narodne misli, ki so zaprli slov. gledališče.

— **Ljubljanskemu učitelstvu.** Vsled razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 8. septembra 1913, št. 1165 bo volitev enega učitelja v večšaka in dveh učiteljev namestnikov v c. kr. mestni šolski svet v četrtek, dne 25. septembra, od štirih do petih popoldne v mestni dvorani (na magistratu) v Ljubljani. Naša dolžnost je, da volimo nesebične moše, čistega značaja in čistih rok, kojih poštena preteklost nam daje jamstvo, da bodo pravično, nepristransko in neustrašno zastopali v c. kr. mestnem šolskem svetu pravice in koristi učitelstva slovenskih in nemških šol ljubljanskih. Z ozirom na to volimo odbor priporočiti te-le kandidate: a) Učitelja večšak: Janez Levec. b) Učitelja-jamestnika: Fran Črnogolj. Fran Skuli.

— **Selo pri Ljubljani.** Oražmovo posestvo na Selu je zadolženo na okroglo K 100.000. Na tem posestvu, ki je polovico te svote vredno, je vključena Ljudska posojilnica v znesku 50.000 K, terjatev Ljudske posojilnice ni pokrito in tudi Oražem kakor se sliši, ne more več plačevati obresti. Tu se vidi, kako se klerikalni agentje hranijo ob koritu Ljudske posojilnice na kožo vlagateljev.

— **Iz Novega Vodnata** se neko klerikalno revše, ki ne seže niti žabi do ušes, zaletava v g. Vidmarja in zraven pri svoji zabitosti filozofira in čveka nekaj o liberalnih blamažah tako, da bi si človek na mah mislil, da je ušel iz blazine na Studencu. Tu ubogo klerikalno revše misli, da so blamaže kak z limbarjem nasuti (šarfi), ki si jih lahko privoščijo le tisti, ki so deležni deželne podpore. Svetujemo mu, naj rajši vzame rožni venec v roke in prosí svetega duha za pomoč, da mu posveti v njegove kisle možgane, sicer se mu bodo brez vse limonade tako sklislali, da bodo smrdelo po vsej občini. Sicer se mu lahko pri izvrševanju njegovega najnovejšega patenta pripeti lahko še večja nesreča, Amen.

— **Zelo prilazen človek** je Kočvar nemčurski Widerwohl, bivši žandar v poklju, sedaj pa revizor pri tukajšnji električni železnici. V nedeljo popoldne se je namreč pripeljal neka gospa s tramvajem od Sv. Jakoba na Mestni trg ter hotela prestopiti na oni tramvaj, ki pelje v Vodmat. Ker pa je bil konci Stritarjeve ulice pod tračnicami elektr. železnice

še nezasut jarek, ni bilo varno čez voziti, so imeli električni vozovi od tu vse druge smeri kakor pa drugokrat. Zato je gospa poprašala tam stoječega revizorja Widerwohla, kateri tramvaj da pelje proti bolnišnici. Ta pa se je proti nji tako »lepo« zadržal in ob enem pokazal proti kreditni banki, da se je malodane od strahu zgrudila na tla. Rekel je: »Tje pejte, pa tam počakate, če č'te, če pa ne, pa k nogam pejte!« Gospa ga je po teh »prilaznih« besedah pustila in odšla. Kaj si je mislila — ne vemo. Gotovo, da so nemčurski Kočvarji jako »prilazni« ljudje. Ker je Widerwohl tako oblasten že napram gostom, kako neki mora biti še le napram svojim podložnim. On gotovo misli, da je tramvajski komandant kje v rajhu in se tega ne zaveda, da je kruh na slovenskih tleh, Očividec.

Tudi Ljubljano so osrečili zamorci. Te »skrivnosti Afrike« smo dobili namesto slov. gledališča. Gotovo je marsikdo ogledal to skrivnost, še bolj pa bi se mu bilo najbrže izplačalo, če bi bil videl zakulisne skrivnosti take afrikanke komedije. Na praški razstavi leta 1908 je bila tudi taka skupina črncev-Abesincev. Kakšen halo je bil, kadar so šli iz svojih koč in so med grmenjem bobnov s sulicami v roki prepevali bojne pesmi. Par Pražank se je zanje tako navdušilo, da so spočele črne otroke. Seveda so vsi verjeli, da so to pravi divjaki iz srednje Afrike. »Čas« pa je nekoč nekoliko posvetil v to afrikanstvo. Neki gospod, ki je poznal Afriko, je napisal pogovor, ki ga je imel z enim teh Abesincev. Abesinec je rekel, da se črnci zelo smejejo, ko jih hodijo ljudje gledat. Kdo so bili ti Abesinci? Sami ljudje, ki so živeli v primorskih mestih Afrike, v Aleksandriji in drugod, nekaki fakini, ki se jim ne ljubi delati in se jim v Evropi dobro godi. Take ljudi najamejo podjetniki, ki imajo denar in delajo z njimi kupčijo po Evropi. Seveda morajo reči, da so to divjaki in srednje Afrike. Tudi divji morajo biti mnogo bolj, nego so, kajti Evropa se za take afrikanke boje igre bolj navdušuje nego za svojo kulturo. Da lepše izgleda, se dobi par skakačev ali drugih umetnikov (v tem so črnci pravi moistri). Kulturna Evropa gleda in plača. Črncem pa se mnogo bolje godi v Evropi, nego kje v kakem afrikanškem pristanišču. Za take stvari je seveda tudi v Ljubljani več denarja, nego n. pr. za gledališče.

— **Narodna socialna zveza** v Ljubljani prekorači v začetku oktobra svoj enoletni obstanek. S tem prične redno izplačevati podpore svojim članom. Koliko koristi nudi N. S. Z. slovenskim delavskim slojem, pač ni potreba posebej povdarrati, ker ona podpira svoje člane v bolezni, brezposelnosti, na potovanju, v slučajih smrti itd., poleg tega skrbi in se poteguje za socialno zboljšanje svojega članstva. N. S. Z. vrši svojo nalogo v polni meri, zato je pričakovati tudi od članov, da vršijo svoje dolžnosti nasproti svoji organizaciji. Tudi slovenska napredna javnost doslej vse premalo upošteva N. S. Z. kot organizacijo najširših ljudskih mas, ter upamo, da bodo v bodoče boljše. Da bo organizacija uspevala in se razširjala, je potrebno, da se ustanovi čim več podružnic in skupin, vsled tega prične N. S. Z. z mesecem oktobrom prirejati razne shode in sestanke. Obračamo se do vseh tistih krogov, ki želijo, da se vršijo shodi v raznih večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške, da to javijo vodstvu N. S. Z. v Ljubljani, katero bo vsako željo upoštevalo, ter sklicalo shode oziroma sestanke po želji dotičnih krajev. Doslej se opaža, da obstajajo in se snujejo nenarodne organizacije v vseh večjih krajih, medtem ko za narodne organizacije ni bilo pravega navdušenja. Zato merovalni faktorji še v pravem času na noge. Slovenske delavce vseh strok pa opozorjamo in vabimo, da se vpišejo v Narodno soc. zvezo, v organizacijo, ki se resno in pošteno trudijo za zboljšanje delavskega položaja. Storitve kar največ mogoče za N. S. Z. Čim več nas bo, tem močnejši bomo. Uradne ure N. S. Z. so vsako sredo in soboto od 6.—9. ure in vsako nedeljo in praznik od 9.—12. dopoldne v Narodnem domu.

— **Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj** je napredovalo na polju prosvete za važen korak in izdalo za čitajoče občinstvo tiskani katalog vseh knjig, ki se nahajajo v njegovi knjižnici in so vsakomur proti nizki izposojevalnini na razpolago. S svojim korakom je stopila društvena javna knjižnica v krog modernih knjižnic, ki nudijo izposojevalcu priliko, da lahko že doma preudari in se odloči, kake knjige si bo izposodil. Katalog bo pa tudi omogočil hitrejše in mirnejše poslovanje, ker bo odpadlo osobito pri navlaku dokaj otežkočeno dosedanje izbiranje knjig iz pisanih zapiskov, ki so bili le v enem izvodu na razpolago. Iz kataloga je razvidno, da se odlikuje knjižnica med drugimi, tudi

nemškimi knjižnicami po svoji bogati vsebini, ker šteje 1524 slovenskih in 1371 nemških leposlovnih, 203 slovenskih in 89 nemških podučnih in 89 tujejezičnih, skupaj torej 3276 knjig. Obenem je knjižnična uprava odredila tudi pomnožitev poslovnih ur, da se tudi tako še bolj pospeši hitro poslovanje in odpomore potrebi, in je odslej knjižnica odprta vsako sredo in petek od 6.—8. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 10. do 12. dopoldne; nastanjena je Pred igriščem št. 3 (nasproti Marčanu na Rinski cesti). Upamo, da je na ta način knjižnična uprava najbolj dostojno odgovorila raznim neokusnim reklamam in neosnovanim podtikanjem zadnjega časa.

— **Odbor »Sokola I.«** je v svoji zadnji seji vzel na znanje dnevno vest »Slov. Naroda« z dne 2. sept. t. l., št. 201 pod naslovom »Kako se časi spreminjajo«, kjer se članu »Sokola I.« bratu Jerneju Černetu očita nesokolsko ravnanje. V obrambo svojega članstva nas veže dolžnost izjaviti, da je brat Jernej Černe od ustanovitve našega društva do danes naš redni član in vrši kot tak napram društvu svojo dolžnost v polnem obsegu. Poleg tega nam je bil vedno naklonjen in opetovano izkazal v raznih ozirih svojo pomoč. Zategadelj smatramo omenjeni napad na našega člana za popolnoma nemestnem, neresničnem in neopravičen.

— **Odbor Sokola I.** priredi v torek 23. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih sestanek, na katerem se bo razpravljalo o prireditvi učnih tečajev in plesnih zabavnih večerov v letošnji zimski sezoni. Z ozirom na ta važen razgovor vabimo gg. člane, da se tega sestanka v čimvečjem številu udeležijo.

— **Sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona** prosi podpisani magistrat, da sprejmete z ozirom na notico v številki 628 z dne 22. septembra nastopil uradni popravek: Ni res, da je bivši policijski komisar Jančigaj v kakršnikoli preiskavi in se uradno konstatuje, da tudi podpisani mestni magistrat ni dobil, kar bi vsako moral, od katerekoli si bode oblastnjice tozadevne obvestila. — Župan: Dr. Ivan Tavčar.

— **Ogenj je nastal** včeraj popoldne v Tonhalle, pa je bil takoj zadušen.

— **Dež in mrzlo vreme** v zadnjih dneh sta napotila Italijana, da je začel prodajati kostanje na Marijinem trgu. Kostanji so domači in iz Gorice.

— **Umrli so v Ljubljani:** Marija Žagar, užitarica, 61 let. — Avgust Iglič, sin mizarskega pomočnika, 1 mesec. — Marijana Podlipnik, kuharica 83 let. — Marija Cebular, posestnikova žena, 41 let. — Ignacij Franc, pomožni natakar, 49 let. — Matija Jakopin, drvar, 76 let. — Fr. Stemberger, hišnik, 65 let.

— **Izgubljen se je** v petek dopoldne ob pol 11. uri na glavni pošti bankovec za 10 K. Ker je najditelj znan, se tem potom pozivlja, da ga takoj odda pri pogrebem zavodu Jos. Turk.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za torek, sredo in četrtek 25. t. m. je sledeči: 1. Fridolin se hoče učiti ruščine. (Humoreska). 2. Izgubljeni sin. (Italijanski umetniški film v 4 delih pri vseh predstavah). 3. Maks sovraži mačke. (Učinkovitost z Maks Linderjem). 4. Oblike ne delajo vedno ljudi. (Italijanska veseloigra). V petek specialni večer z dramo »Za visoko ceno«. V soboto »Ljudje in krinke« (Detektivska drama v 3 delih in veseloigra »Maks in ljubezen«). Prihodnji torek »Konec Biranca«. (Kolorirana historična drama).

Trst.

To je sramota. Tudi letošnje leto je mnogo slovenskih staršev vpisalo svoje otroke v italijanske šole, ali bolje rečeno — v klavnice. In to je sramota. Razume se, da takih staršev ne moremo prištevati k zavednim Slovincem, marveč so v naših obeh najslabši ljudje po božjim solncem, kajti boljše označbe vendar ne zaslužijo ljudje, ki izročajo svoje otroke rabeljstvu ter jih na ta način popolnoma ubijejo za narod, iz katerega so izšli. Sicer pa zadene take starše velika kazen, in sicer od strani svojih lastnih otrok, kateri jih kmalu nato, ko so začeli zahajati v italijanske raznarodovalnice, pričnejo zasramovati in zaničevati. Ko postanejo večji, se poslužujejo proti svojim staršem celo telesne moči in jih pretepajo. Tako se namreč vzgoje v italijanskih šolah. Italijanstvo povzdigujejo do neba, na vse, kar je slovenskega, pa pljufajo. To je žalostno. Kaj takega se dogaja samo pri nas Slovincih, drugi narodi so pametnejši. Kdaj pa so Italijani in Nemci pošiljali svoje otroke v naše slovenske šole? To se še nikdar ni zgodilo in se tudi ne bo. Zakaj pa se mi tako ponižujemo? Ali nič ne znamo ceniti svoje časti? — Mislimo, da bi bilo pametno, če bi začeli prinašati v listih imena vseh onih slovenskih star-

šev, ki so se tako daleč spozabili. Modra bi to kaj pomagalo?

— **Iz Opčin pri Trstu.** (Skandalno postopanje trž. okrajne bolniške blagajne.) Poroča se nam iz Opčin, kako krivično in neusmiljeno postopajo gospodje sodrugi okrajne bolniške blagajne v Trstu napram slovenskim bolnikom. G. B. je bolan že od 12. avgusta t. l. Omenjeni dan je bil poslan na svoje stroške k specialistu za kožne bolezni dr. Lombardu, ki mu je zapisal zdravila. Meseca septembra je bolnik napisal dr. Belena na Opčinah, da bi mu dal listek za bolnišnico. Kontrolor Rože je poslal k dr. Stella, kateri mu je napravil listek za bolnišnico ker ga je spoznal za nevarno bolnega. Toda v bolnišnico ga niso hoteli sprejeti. Dne 20. avgusta je bolnik zopet šel k dr. Bellenu, kateri mu je bil pripravil dati podporo iz okrajne bolniške blagajne, kar je pač razumljivo, saj ima kot član blagajne pravico do tega. Tod gospod kontrolor Rože, navdušen socialni demokrat, je to preprečil; pritiskal je v tem smislu, naj se hodim v Trst zdraviti. O. B. je seveda še vedno bolan, a brez vsake podpore in pomoči. Temu pravzaprav ni kriv g. dr. Belen, ampak kontrolor Rože iz Rojana, ki je velik sovražnik vsega, kar je slovensko-narodnega in ki kaj rad prepeva »La bandiera rossa la trionfera itd.« — Iz tega je razvidno, kako pristransko postopajo socialno demokratični nameščenci okr. bolniške blagajne; pred očmi imajo samo strankarske interese. To je škandal! Proti temu naj se v to poklicani faktorji na pristojnem mestu pritožijo.

Kaj je s t. zv. Novakovo milijonsko dedščino?

Zenitev z milijonarko.

Novakovi milijoni pa so tem bolj razumljivi, ako vemo, da se je Marko Novak kot general poročil z vdovo milijonarko, ki je imela zlate rudnike v Sidneyu v Avstraliji. Sidney in njegovi zlati rudniki so znani po svojem bogastvu. V onem času so se ti rudniki šele odpirali. Takrat je bil čas, ko si je mogel kapitalist pridobiti milijonsko premoženje. Ako je Marko Novak poročil vdovo takega milijonarja, ni prav nič čudno, če je njegovo premoženje naraslo na ogromno svoto 162 milijonov. — Enako razumljivo pa je, da je država rada tako premoženje spravila v svojo blagajno. Iz listin v drž. arhivu bi se dalo popolnoma lahko dokazati, kako je bilo s tem premoženjem in zakaj je prešlo v drž. roke. Ako pa sta nemška in francoska vlada zahtevali, da se mora premoženje izročiti dedičem — in je nizozemska vlada na to pristala — potem je jasno, da imajo pravico do te dedščine sorodniki Marka Novaka — to so pred vsem otroci njegovega brata Petra Novaka, in drugi, ki morejo dokazati, da so iz istega rodu Antona Novaka, iz katerega je izhajal Marko Novak!

Kaj pravi vlada o milijonski dedščini?

Na poročila, ki so se lansko leto pojavila v naših listih, je izdala c. kr. vlada sledeče pojasnilo:

Bajka o milijonski dedščini Novak.

Preteklo leto se je pojavila v raznih listih senzacionalna vest, da je umrl pred kakimi 40 leti neki Marko Novak v Severni Ameriki zapustivši kakih 140 milijonov kron, neoženjen in brez testamenta ter da se sedaj iščejo dediči tega ogromnega premoženja. Ta vest se je ponavljala dalj časa z večjimi in manjšimi izpremembami. Bajni milijonar se je imenoval sedaj Leopold Novak, sedaj zopet Janez Novak in je umrl enkrat v Avstraliji, potem v južni Ameriki ter celo v Afriki. Le zapuščina se je vedno sukala okoli 140 do 160 milijonov mark, kron ali goldinarjev ali pa celo dolarjev. Ker je ime »Novak« v mnogih delih Avstralije in Nemčije tako zlasti tudi pri nas na Kranjskem zelo razširjeno, ni čudno, da se je smatral skoraj sleherni nosilec tega imena že za srečnega dediča. Vsled mnogih zavednih vlog in vprašanj je uvedlo tudi naše c. kr. ministrstvo za zunanje zadeve natančno uradno poizvedovanje potom raznih poslaništev in konzulatov. Ta poizvedovanja so na kratko dognala sledeče:

Kak general de Novak, ki naj bi umrl brez dedičev z milijonsko zapuščino, ni nikdar in nikjer živel in ne na Holandskem, ne v Afriki, Ameriki ali Avstraliji ni sledu o taki brezdedni zapuščini. Vse tozadevne vesti izvirajo namreč od nekega francoskega časnika in so le dobro posrečena mistifikacija lahkovernih bralcev. Eksistenca nekega Edmonda Martinenga (de Novak) se je sicer dognala; tudi je tisti pravilno podedoval svojega očeta. Toda od te dedščine se mora strogo ločiti vprašanje one bajne milijonske zapuščine.

se. Te ni Edmondo Martinengo nikdar prejel, temveč je sam storil vse mogoče korake, da bi prišel v posest tega neizmernega bogastva — seveda brez najmanjšega uspeha. Na podlagi teh pozitivnih dejstev je tedaj smatrati vsa tozadnja poizvedovanja za definitivno zaključena. (Dalje prihodnjic.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PRED NOVO VOJNO NA BALKANU.

Belgrad, 22. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevni«.) Kakor vsa znamenja kažejo, postaja vojna med Srbijo in Albanijo nelzozibna. Srbija nikakor ni voljna trpeti večnih napadov arnautskih roparskih čet na neno ozemlje in ker velike sile niso sari ne storiijo, da bi Albanijo prisilile na mir, te napade pa organizira albanska vlada, vodi jih pa albanski vojni minister Isa Boljetinac (znamenit ropar in ubijalec. Op. ur.), smatra Srbija opraviljeno, da je albanska država kot taka, seveda, brez vojne napovedi začela vojno. Pri takem položaju se pa Srbija ne bo mogla dolgo držati v defenzivi, temveč bo primorana nastopiti proti albanskim roparskim četam, ki jih vodi albanski vojni minister in bolgarski oficirji z vso energijo in njene čete bodo prestopile mejo in začele vojno na samem ozemlju Albanije.

V to svrhu se je sestavila posebna armada, ki ne bo posebno velika, ker Arnauti se bo dalo ukrotiti z manjšo armado, pač pa se sestavi poseben zbor prostovoljcev. Ki bodo operirali neodvisno od armade na svojo pest. Vojna se lahko prepreči v zadnjem hipu, če velike sile storiijo svojo dolžnost in primorajo Albanijo na mir, pa tudi ako do vojne pride, ne bo ona dolgotrajna, samo da Srbija sedaj ne bo več hotela zapustiti Albanije, temveč bodo njene čete na asedenem ozemlju tudi ostale, ker, kakor omenjeno, Srbija ne bo hotela trpeti večnih upadov arnautskih čet in končno bodo morale tudi velike sile sprevideti, da Arnauti niso zmogni za samostojno življenje, da niso vajeni na urejene razmere in da ne bodo mogli nikdar ustvariti urejene države.

POSAMEZNOSTI O ARNAUTSKIH NAPADIH.

Belgrad, 22. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevni«.) Arnauti so začeli vedno bolj sistematično napadati na srbsko mejo. Skoro na celi črti se vršijo boji, ki so bili pri Prizrenu nekoliko dni ustavljeni, v soboto so pa vnovič začeli.

Napad pri Djakovici in Prizrenu je bil odbit, aji praske trajajo še vedno. Srbska ojačenja so prispela že pred par dnevi.

Zapaziti se močno zbiranje arnautskih čet okoli Skadra, kjer so te čete številnejše od črnogorskih čet, ki so bile poslone proti tem Arnautom.

Nocojšnje vesti lavhajo velik napad Arnautov najprej v okolici Dibra, potem pa tudi na samo to mesto. Boji okoli Dibra trpijo že več dni in srbske redne čete so bile poslone na mejo.

Ze pretekli četrtlet je začela pri Risikopeji za reko Črni Drin, 20 kilometrov od Dibra, troidnevna bitka. Srbska posadka ni velika, Arnauti, ki jih je okoli deset tisoč, so mnogo številnejši in so napadli na Srbe najprej v številu kakih šest tisoč. Arnauti vodi vojni minister albanske države Isa Boljetinac, Srbske čete so obdržale v svojih rokah Piskopejo, to važno strategijsko točko. Na srbski strani je v teh bojih padel en stotnik in več vojakov.

V soboto ponoči so bili boji pretrgani. Arnauti so pretrpeli velike izgube, srbske čete so dobile pa ojačenje. Včeraj so Arnauti ponovili napade in sicer še z večjo silo do samega mesta Dibra. Glasom najnovejših vesti se borba nadaljuje in srbske čete porabljajo strojne puške in gške topove. Med Arnauti se nahajajo pet bolgarskih oficirjev.

Ti napadi, ki zavzemajo vedno večje dimenzije, najboljše demontirajo dunajske vesti, da neredno izziva Srbija.

HRVATSKO VPRAŠANJE.

Zagreb, 22. septembra. Tu se z veliko napetostjo pričakuje za četrtak sklicani ministrijski svet, kjer se

bo odločilo o nekaterih hrvatskih vprašanjih, katere odločitve bo grof Tizsa takoj predložil cesarju v sankcijo. Pričakuje se, da bodo pred ministrijskim svetom poklicani v Budimpešto še hrvatski politiki.

IZVRSTNI POZNAVALEC ALBANIJ.

Dunaj, 22. septembra. Bivši avstro-ogrski konzul v Skadru Zombaur, ki je najboljši poznavalec Albanije bo poslan med Albance.

CESARSKI MANEVRI.

Dunaj, 22. septembra. Cesarški namestnik knez Thun pride na Dunaj, da se posvetuje, kako bi se odpravila denarna zadrega, v katero so zašli komisarij. Obenem se bodo posvetovali tudi o novih češko-nemških spravnih pogajanjih.

KOLERA.

Zagreb, 22. septembra. Uradno se naznanja, da se je pojavilo 18 novih slučajev kolere.

HAZARDNE IGRE.

Budimpešta, 22. sept. V sled prepovedane hazardne igre so bila v Budimpešti razpuščena tri meščanska društva, ki so sicer služila zabavi.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Dve pisarniški mlzi z nastavkom sta na prodaj. Pisarna E. Smarda. Dunajska cesta 18. 905—2

Dva mizarska pomočnika sprejme A. Prekuh, izdelovatelj kovčkov. Ljubljana. 904—2

Vojaška obleka za poročnika in bosansko moštvo (pehoto) se ceno proda. M. Stojec, Florjanska ulica 1, II. nadstropje. 910—4.

Spretna šivilja želi službe pri boljši šivilji ali rodbini. Ponudbe »Šivilja« »Prva anončna pisarna«. 822—3.

KORESPONDENCA.

Brinetka želi korespondirati z inteligentnim gospodom. Sifra: »Rolanda«, Pryanončna pisarna«. 912—1.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijske in zaciniranje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užiteni podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd. Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co, Trst Avstrijskega Lloydja Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Zmerne cene.

Točna potrežba.

Oglejte si

pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in

:: šolsko mladino ::
v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo šte. 3 — zraven škofije — nasproti gostilne „Pri Sokolu“.

AMBULATORIJ primarija dr. J. Robida

Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3
za živčne in druge bolezni (kronični revmatizem, ishias, protin itd.).
Ordinacija izveniši nedelj in praznikov vsak dan od 11.—12. ure dopoldne in od 2.—3. ure popoldne. — Ob sobotah samo od 11.—12. ure dopoldne.

Zdravljenje s svetlobo in toploto, masažo in elektriko.

Galvanizacija - faradizacija - voltaizacija - sinusoidalna faradizacija - franklinizacija - lokalna d'arsonvalizacija - visokofrekventni toki v solenoidu - električne čveterostanične kopelji - splošna vibracijska in konkusijska masaža - gimnastika - termopneumoterapija - Goldscheiderjevo svetlobno zdravljenje - pneumomasaža - vakuumterapija - radijevo pitno zdravljenje - diatermično zdravljenje (termopneumoterapija).

Specijalna terapija živčnih bolezni s posebnim ozirom na nevroze, kot: nevrastenijo, histerijo, psihogenijo, na bojazenske, seksualne, srčne in druge nevroze. Psihoterapija.

Dva mlada psička (1 japonski nagec) se ceno proda. Marije Terezije cesta 6, pritličje. 911—2.

Šivilja

se priporoča za izdelovanje oblek in perila. Gre tudi na dom in na deželo. M. Pajer, Zalokarjeva ulica šte. 4.

Ženitna ponudba.

Uradnik v najboljši moški dobi in simpatične vnanjosti, se želi seznaniti z naobrazeno in lepo gospodično ali vdovo (ne čez 30 let staro) v svrhu poznejše ženitve. Želi se nekoliko premoženja. — Resne ponudbe pod šifro: „Bela Ljubljana“ na „Prvo anončno pisarno“ v Ljubljani.

Hiša s prodajalno

poleg Ljubljane

se odda v najem, eventualno proda. Pripravni prostori za prodajo vina in trgovino z deželniimi pridelhi. Natančnejše pri F. Cock, Kamnik.

Žganjarna
F. Pečenko
se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1
(prihod iz ulice Miramar).

Piporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Popolni šivalni stroj je le

„Singerjev“

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4,

Kranj, Glavni trg 119, Novo-mesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, prs, umetnih rok in nog, trebušnih, športnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potreščine.

Laška kuhinja

v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Ob
pričetku
= šol =

priporoča trvdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo vsakovrstnih izgotovljenih

oblek za dečke
in deklice.

Nc. VIII. 207/132.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani sta po prošnji lastnika g. Josipa Tribuča, posestnika na Glincah šte. 37, naprodaj po javni dražbi hiši šte. 20 in 116 na Glincah „pri Bobenčku“, tvoreči vl. šte. 499, d. o. Vič, za kateri se je ustanovila izklicna cena v zneskih 20.000 K za hišo šte. 20 in 10.000 K za hišo šte. 116 na Glincah.

Dražba se bo izvršila v soboto, dne 27. septembra 1913, ob 9. uri dopoldne na licu mesta na Glincah.

Dražbeno izkupilo je plačati na roki prodajalca.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Iv. Plantanu v Ljubljani, kot sodnem komisarju.

Ljubljana, dne 13. septembra 1913.

Ivan Plantan

c. kr. notar kot sodni komisar.

Povečanje portala v najmodernejšem stilu!

v prvem nadstropju sedanjega lokala, ter za celo fronto hiše (G. Simonetti) Mestni trg 6. da bo mogoče, z elegantnim aranžiranjem izložb, vsaki čas prepričati cenj. odjemalce o moji najpolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno, še pred sezono!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajimi plačili.

Rezervni fond K 58.461.432/56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695/77.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

„SLAVIJA“

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte